

Við þurfum að kenna börnum og ungmennum stafræna borgaravitund

SIGURÐUR HAUKUR GÍSLASON

KENNSLURÁÐGJAFI Í UPPLÝSINGATÆKNI VIÐ
GRUNNSKÓLA KÓPAVOGS

Hvað er stafræn borgaravitund?

Stafræn borgaravitund (e. digital citizenship) er að hafa þekkingu, færni og viðhorf sem þarf til að sýna ábyrga og virðingaverða hegðun þegar tækni er notuð eða þegar tekið er þátt í stafrænu umhverfi.

[Heimild: Calgary Board of Education](#)

Hægt að skipta stafrænu borgaravitundinni í níu hluta:

- ▶ 1. Aðgengi: Full þátttaka í stafrænu samfélagi.
- ▶ 2. Verslun: Kaup og sala á netinu.
- ▶ 3. Samskipti: Rafræn umferð upplýsinga.
- ▶ 4. Læsi: Þekking á því hvenær og hvernig viðeigandi er að nota stafræna tækni.
- ▶ 5. Siðferði: Siðgæðisvitund sem búist er við af notendum stafrænnar tækni.

Hægt að skipta stafrænu borgaravitundinni í níu hluta:

- ▶ 6. Lög og reglur: Lög og reglur sem gilda um tækninotkun .
- ▶ 7. Réttindi og ábyrgð. Réttindi og frelsi sem notendur stafrænnar tækni hafa og þær væntingar um ábyrga hegðun sem fylgja því.
- ▶ 8. Heilsa og velferð: Líkamleg og sálræn heilsa í tengslum við notkun stafrænnar tækni.
- ▶ 9. Öryggi: Varúðarráðstafanir sem hver og einn notandi þarf að gera til að tryggja öryggi sitt.

Heimildir: <http://borgaravitund.weebly.com/>

http://www.digitalcitizenship.net/Nine_Elements.html

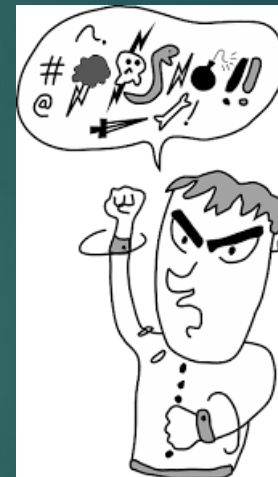
Eru við fullorðna fólkið ábyrgir netborgarar?

- ▶ Athugasemdir á fréttu- og samfélagsmiðlum.
- ▶ Ólöglegt niðurhal.
- ▶ Símanotkun á óheppilegum tímum.

Fundum.

Tónleikum.

Jarðaförum.

Hvernig er veruleiki barna og ungmenna í dag?

- ▶ [Netávani](#)
- ▶ Snapchat, ask.fm.....

ask.fm

Styrkt af Safer Internet plus

NETÁVANI MEÐAL UNGMENNA
Í EURÓPU

Er hægt að kenna stafræna borgaravitund í grunnskólum en jafnframt banna notkun snjalltækja?

- ▶ Ég segi nei.

Eru snjalltæki vandamál í skólum í dag?

- ▶ Ef svo er þá er engin lausn að banna tækin í skóla.
- ▶ Að setja reglur er lausn.
- ▶ Að kenna á tækin er lausn.

Hvað segja rannsóknir?

- ▶ Bæði evrópskar og kanadískar rannsóknir sýna að upplýsingatækni sé lykilþáttur í menntun á 21. öldinni.
- ▶ Annars vegar var það [skýrsla](#) sem Evrópska skólanetið (EUN) (e. [European Schoolnet](#)) gerði á 1:1 kennsluháttum (e. 1:1 learning initiatives) árið 2013 og hins vegar [handbók](#) sem Alberta fylki í Kanada gerði árið 2012 um BYOD.
- ▶ Skólar verða því að hlúa að stafrænni borgaravitund.

Hvað segir aðalnámskrá grunnskóla?

- ▶ Við lok 4. bekkjar getur nemandi sýnt ábyrgð í meðferð upplýsinga og verið meðvitaður um gildi ábyrgrar netnotkunar.
- ▶ Við lok 10. bekkjar getur nemandi sýnt ábyrgð í meðferð upplýsinga og heimilda og verið meðvitaður um siðferðislegt gildi ábyrgrar netnotkunar og tekur ábyrgð á eigin samskiptum á neti og netmiðlum.
- ▶ Heimild: [Aðalnámskrá grunnskóla bls. 90](#)

Við þurfum að kenna
börnum og ungmennum
stafræna borgaravitund.

Takk fyrir

